

(2,19) протруювання Максим Стар 025FS т.к.с.; П строку сівби – ‘МІП Ніка’ 1,22 і 2,14 – Максим Стар 025FS т.к.с. і Вінцит Форте, відповідно.

Продовження дослідження за даним напрямом є пошук диференціації за розвитком рослин сортів пшениці за етапами органогенезу.

УДК 633.11+633.14:631.527:632.9

Ярош А.В.<sup>1</sup>, кандидат с.-г. наук., старший науковий співробітник

Рябчун В.К.<sup>1</sup>, кандидат біол. наук., старший науковий співробітник, заступник директора з наукової роботи з генетичними ресурсами рослин

Четверик О.О.<sup>2</sup>, старший викладач кафедри селекції насінництва і генетики

<sup>1</sup>Інститут рослинництва імені В.Я. Юр'єва НААН, Національний центр генетичних ресурсів рослин України, E-mail: ncpgru@gmail.com

<sup>2</sup>Полтавська державна аграрна академія, E-mail: oksana.chetveryk.@pdaa.edu.ua

## СЕЛЕКЦІЙНА ЦІННІСТЬ СОРТІВ ОЗИМОГО ТРИТИКАЛЕ ЗА СТІЙКІСТЮ ДО СНІГОВОЇ ПЛІСНЯВИ ТА УРОЖАЙНІСТЮ

Створення високоадаптивних, урожайних та стабільних сортів, передбачає використання у селекційних програмах стійкого до біотичних та абіотичних чинників вихідного матеріалу, у тому числі й до снігової плісняви. Адже, останнім часом рівень перезимівлі найбільше визначається стійкістю рослин саме до збудників хвороби – грибів роду *Fusarium*. Підвищення адаптивного потенціалу сприятиме створенню стабільних сортів для певних екологічних зон вирощування. Метою роботи було виділення джерел стійкості озимого тритикале до снігової плісняви та урожайності.

Матеріалом дослідження були 294 зразки озимого тритикале, різного еколого-географічного походження, попередником – чистий пар, норма висіву 4,5 млн. зерен на 1 га. Посів проводився в оптимальні строки селекційною сівалкою ССФК-7 на ділянках площею 2 м<sup>2</sup>. Весною здійснювали підживлення посіву аміачною селітрою (N40). Вивчення зразків проводили у період 2016-2020 рр. стандартним методом, згідно методики “Пополнение, сохранение в живом виде и изучение мировой коллекции пшеницы, эгилопса и тритикале”, 1999. Погодні умови за роками вивчення різнилися як за температурним режимом так і за кількістю опадів, що дало змогу диференціювати вихідний матеріал за ря-

дом цінних господарських ознак, у тому числі й за стійкістю до снігової плісняви та урожайністю.

За період досліджень кращими роками для оцінки рослин озимого тритикале за перезимівлею, яку визначала стійкість до снігової плісені були 2016, 2017 та 2019 рр. Мінливість стійкості за даною ознакою була у межах від 2 балів до 9 балів. До кращих зразків за даною ознакою на рівні еталону високого рівня стійкості до снігової плісені ‘Обрій миронівський’ (UKR) (від 7 балів до 9 балів) відносяться сорти ‘Патріот’, ‘Ярослава’, ‘Донець’, ‘Маркіян’, ‘Амос’, ‘Стратег’ (UKR); ‘Самурай’, ‘Рамзай’, ‘Зимогор’, ‘Топаз’, ‘Ацтек’ (RUS); ‘Березино’, ‘Юбилей’ (BLR); ‘Trapero’, ‘Ring’ (POL), стандарт ‘Раритет’ 6 балів (UKR). На основі багаторічного вивчення виділено генотипи, які відзначилися високою урожайністю (115 % і більше до стандарту). До них належать такі сорти: ‘Ярослава’, ‘Донець’ (UKR); ‘Валентин’, ‘Сонет’, ‘Сколот’, ‘Перун’, ‘Юбилейная’ (RUS); ‘Марс’ (BLR); ‘Remiko’, ‘Fredro’, ‘Salto’, ‘Toledo’, ‘Rotondo’, ‘Maestro’ (POL); ‘Ring’ (CZE); стандарт ‘Раритет’ – 585 г/м<sup>2</sup> (UKR).

Виділені джерела є цінним вихідним матеріалом, які рекомендуються для створення нових високоврожайних сортів озимого тритикале зі стійкістю до снігової плісняви.

УДК 633.85.03.15:631.5

Ящук Н.О., кандидат с.-г. наук, доцент

Гарашук Ю.С., студент

Романчук І.О., студент

Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: yazchsuk@gmail.com

## ВПЛИВ СОРТОВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ НА ВИХІД ЗЕРНА ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ РІЗНИХ ФРАКЦІЙ

В Україні серед зернових культур пшениця є головною та найпоширенішою продовольчою культурою. Вона вирізняється високою врожайністю, поживністю та цінністю зерна. Виробництво і заготівля зерна пшениці озимої спрямовані на забезпечення нормального споживання населення продуктами харчування, запасами насіння на посівні цілі, тваринництва кормами, створення державних резервів з метою подальшо-

го покращення добробуту населення країни. Вирішення цих задач на переробних підприємствах досягається постійним удосконаленням технологічних процесів і прийомів післязбиральної обробки зерна та його зберігання.

Метою наших досліджень було встановлення впливу сортових особливостей на вихід зерна пшениці озимої різних фракцій. Для дослідження було відібране зерно пшениці озимої сортів: